

แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล (Digital Etiquette)

หลักสูตรความเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy)

คำถามสำคัญ

- มารยาทในการร่วมอยู่สังคมออนไลน์มีอะไรบ้าง?
- พฤติกรรมที่สร้างความรำคาญ ไม่เหมาะสม ในสังคมออนไลน์มีอะไรบ้าง?
- จะรับมือกับบุคคลที่สร้างความรำคาญอย่างไรให้เหมาะสม?

ความหมาย

- **Netiquette** เป็นคำที่มาจาก “**network etiquette**” หมายถึง จรรยาบรรณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอินเทอร์เน็ต หรือ cyberspace ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนเข้ามาแลกเปลี่ยน สื่อสาร และทำกิจกรรมร่วมกัน ชุมชนใหญ่บ้างเล็กบ้างบนอินเทอร์เน็ตนั้น ก็ไม่ต่างจากสังคมบนโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งจำเป็นต้องมีกฎกติกา (codes of conduct) เพื่อใช้เป็นกลไกสำหรับการกำกับดูแลพฤติกรรมและการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก

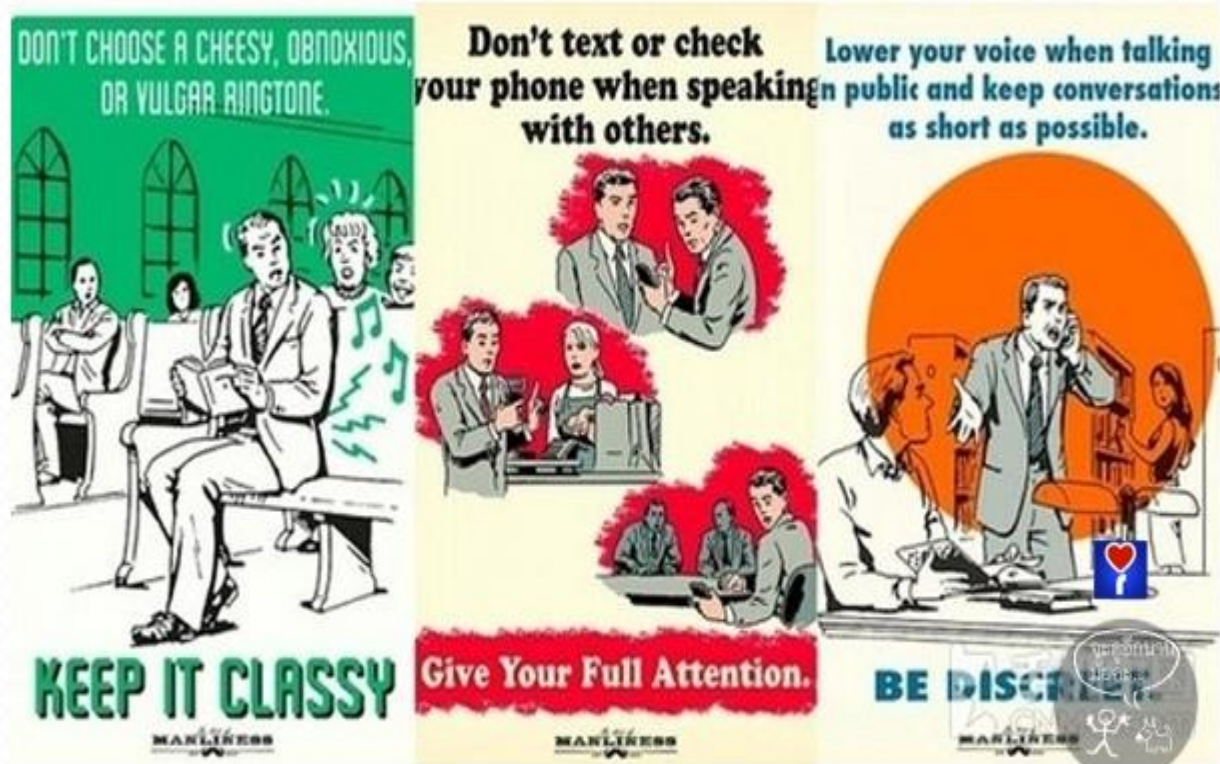
ที่มา: www.thaihotline.org

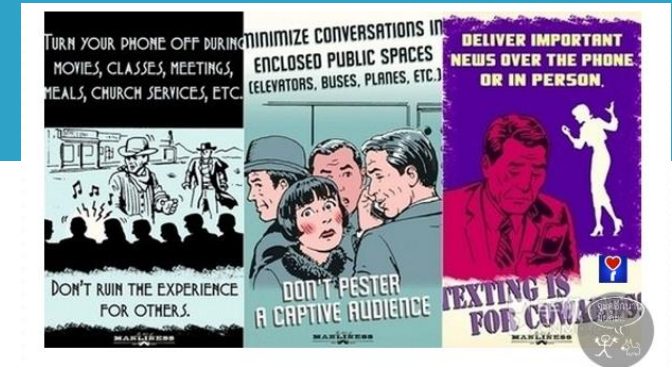
บัญญัติ 10 ประการ ของการใช้อินเทอร์เน็ต

- ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้าย หรือ ละเมิดผู้อื่น
- ต้องไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น
- ต้องไม่สอดแนม แก้ไข หรือ เปิดดูแฟ้มข้อมูลของผู้อื่น
- ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร
- ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ
- ต้องไม่คัดลอกโปรแกรมของผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
- ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์
- ต้องไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคม ที่เกิดจากการกระทำของท่าน
- ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา และมีมารยาท

มารยาทการใช้มือถือ

ที่มารูปภาพ:ilovebuddyphone

- เคารพสถานที่ เช่น ห้ามเสียงดัง ห้ามมีแสงสว่าง
- ไม่ใช่โซเชียลเน็ตเวิร์คขณะประชุม
- กดโทรศัพท์มากกว่าคุยกับเพื่อน ก้มหน้าเวลาสนทนา
- ไม่รับโทรศัพท์ขณะขึ้นลงรถยนต์ หรือข้ามถนน

Cyberbullying กลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์

การกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์

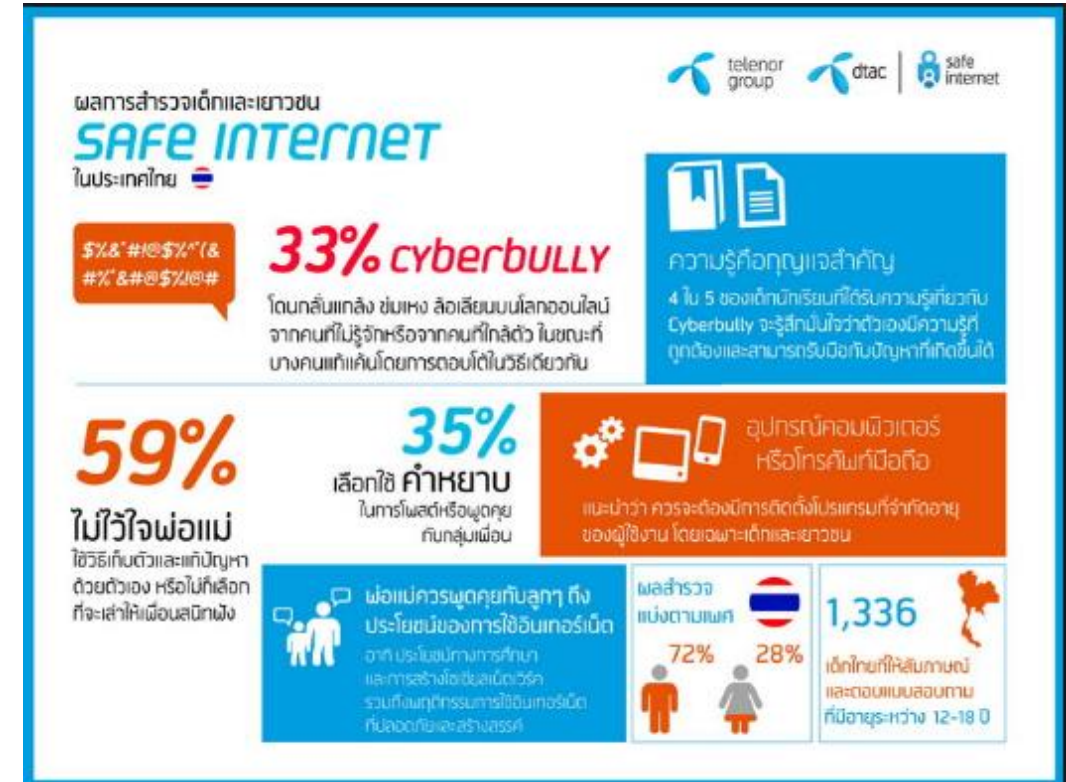
คือการประทุษร้ายหรือทำให้ผู้อื่นอับอายผ่านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อีเมล, การส่งข้อความ, บล็อก, เว็บไซต์, ชุมชนออนไลน์, เมสเสจ, และโทรศัพท์ สิ่งนี้นักเลงไซเบอร์ตั้งใจคือการแสดงความเป็นศัตรูหรือแสดงออกในแง่ลบต่ออีกฝ่ายนั่นเอง

Cyberbullying กลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ (ต่อ)

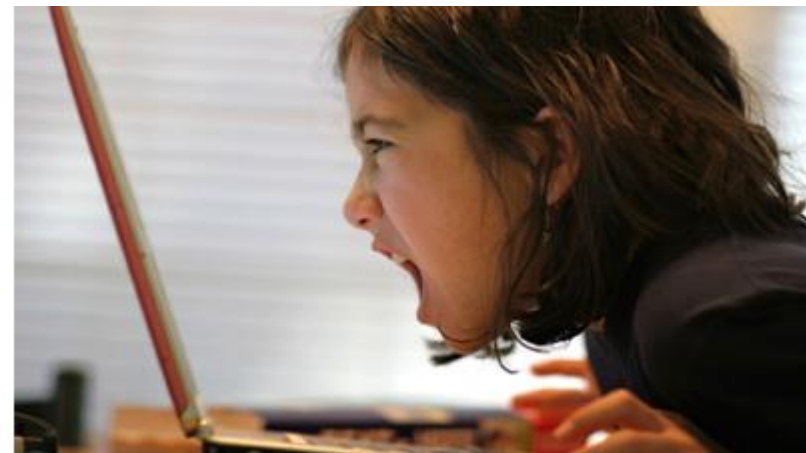
33% ของเด็กไทยมีประสบการณ์ของการเป็นทั้งผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งหรือก่อความบนโลกออนไลน์ จากคนที่ไม่รู้จัก และหรือจากคนที่รู้จักซึ่งเป็นคนเดียวกับที่แกล้งอยู่ในโลกของความเป็นจริง และในขณะเดียวกันเด็กเหล่านี้ก็กลับเป็นผู้กลั่นแกล้งคนอื่นบนโลกออนไลน์โดยปิดบัง ไม่เปิดเผยชื่อจริงในการใช้อินเทอร์เน็ต

35% ของเด็กไทย จะถูกสิ่งเร้าต่างๆ ได้ง่าย โดยเฉพาะกับเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมต่างๆ อาทิ เกมอันตราย หรือเว็บอนาจาร ที่เต็มไปด้วยคำก้าวร้าวและหยาบคาย ซึ่งจะเข้าไปดูและเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

59% ของเด็กไทย จะรู้สึกว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาหรือเผชิญหน้ากับความเลวร้ายบนโลกออนไลน์นี้ได้ด้วยตัวเอง หรือจะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก

ทำไมนักเลงไซเบอร์ถึงมีมากขึ้น?

- มีหลายทฤษฎีอธิบายว่าการเพิ่มขึ้นของการประทุษร้ายออนไลน์ส่วนหนึ่งเกิดจากเด็กที่มีลักษณะชอบแกล้งผู้อื่นอยู่แล้ว เปลี่ยนวิธีการมาใช้อินเทอร์เน็ตแทนการแกล้งโดยตรงที่โรงเรียนเนื่องจากปลอดภัยจากสายตาของผู้ใหญ่มากกว่า
- แม้เว็บไซต์หลายแห่งมีผู้ดูแลเป็นผู้ใหญ่และสามารถควบคุมให้ผู้ใช้บริการรักษากติกาและใช้ภาษาที่เหมาะสมได้ แต่นักเลงไซเบอร์ก็อาจป่วนเปื้อนแฉวๆ นั้นและหาโอกาสจ้องทำร้ายด้วยการเอาคำพูดของผู้ดูแลไปปรับเปลี่ยนให้ดูแย่ลง หรือปล่อยข่าวลือด้านลบต่อเว็บไซต์แห่งนั้นได้เช่นกัน
- ปัจจุบันนี้หลายประเทศได้ประกาศใช้พรบ.ป้องกันการกระทำผิดทางอินเทอร์เน็ตแล้ว และยอมรับว่าผู้ที่ทำตัวเป็นนักเลงไซเบอร์เป็น “อาชญากร” ด้วย แม้แต่การเขียนคอมเมนต์ที่เป็นการสบประมาทในเรื่องเชื้อชาติ, ศาสนา, เผ่าพันธุ์, หรือเพศก็จัดเป็นการกระทำผิดด้วยเช่นกัน

กรณีศึกษา

จากใจแม่..ที่เกือบเสียลูกให้กับด้านมืดของโลกออนไลน์
“แม่ครับ หากผมสอบเข้าม.1 ได้ ผมขอโทรศัพท์มือถือเป็นรางวัลนะครับ”

วิธีป้องกันภัยจากนักเลงไซเบอร์

- สิ่งแรกที่พ่อแม่ควรทำก่อนติดอินเทอร์เน็ตให้ลูกที่บ้านคือเตือนให้ทราบว่าโลกภายนอกมีอะไรที่อันตรายบ้าง และสอนให้รู้จักคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งหมายถึงความคิดดีและพฤติกรรมทำดีว่าเป็นอย่างไร ไม่ใช่เฉพาะเรื่องทั่วไปเท่านั้น การคิดชอบทำชอบในโลกออนไลน์ก็ต้องสอนด้วย รวมถึงโทรศัพท์มือถือ เช่นกัน

วิธีป้องกันภัยจากนักเลงไซเบอร์ (ต่อ)

- เด็กๆ สามารถป้องกันตัวเองจากนักเลงไซเบอร์ได้อย่างไร
- อย่าให้ข้อมูลติดต่อของตัวเองทางเน็ตเด็ดขาด เช่น เบอร์โทรศัพท์, ชื่อที่เราใช้ในเน็ต, อีเมลแอดเดรส, หรือที่อยู่ที่บ้าน
- บอกผู้ใหญ่ถ้ารู้สึกวุ่นวายในเน็ต
- ถ้าเป็นเว็บเกมออนไลน์หรือสังคมออนไลน์ ให้แจ้งผู้ดูแลเว็บไซต์เพื่อติดตามพฤติกรรมนักเลงไซเบอร์เหล่านี้
- ยืนหยัดสู้กับพวกนักเลงไซเบอร์ด้วยการไม่เข้าร่วมพฤติกรรมการกลั่นแกล้งหรือผสมโรงแกล้งคนอื่น หรือให้ความเห็นตามน้ำไปด้วย
- ที่มา: How To Protect Kids From Cyberbullies: Keeping Teens and Tweens Safe From Online Dangers [Internet].

แนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดการรังแกในโลกไซเบอร์ขึ้น

- บอกนักเลงคนนั้นให้หยุดเสียที ต้องบอกให้ชัดเจนและหนักแน่น
- ถ้ารู้ว่านักเลงอยู่ที่ไหน อาจส่งจดหมายไปที่บ้านเพื่อเตือน
- ถ้านักเลงเป็นคนที่รู้จัก เช่น เพื่อนของลูก อาจแจ้งกับอาจารย์ที่โรงเรียนให้ช่วยเหลือด้วย
- รายงานพฤติกรรมกรังแกต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- รายงานไปยังหน่วยงานที่ดูแลความเรียบร้อยของโลกออนไลน์หรือบริษัทให้บริการโทรศัพท์
- เซฟข้อความที่เป็นการรังแกเอาไว้เพื่อเป็นหลักฐาน
- บล็อกไม่รับข้อความจากนักเลงคนนั้น
- ที่มา: How To Protect Kids From Cyberbullies: Keeping Teens and Tweens Safe From Online Dangers [Internet].

STOP Cyberbullying Day

17 มิถุนายน 2559 “วันหยุดการกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์”

ขอขอบคุณภาพจาก เว็บไซต์ Blog Noossara Leenark, และ
"บริษัท เนชั่น บรอดแคสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)"

"วันนี้อยู่คนเดียว"
"ไม่ต่อจอยที่บ้านละ"

ไม่ควร Post
ข้อความที่ขี้ขวน
ให้มิจฉาชีพ
เข้าถึงเรา

ไม่ควรเผยแพร่
ข้อมูล
ทางการเงิน

ยอดเงินบัญชี
"เงินเดือนออกแล้ว"

ไม่ควรระบุ
ข้อมูลส่วนตัว
มากเกินไป

ใจ
เบอร์โทร
ที่อยู่

ไม่ควร
ไว้ใจใคร/เชื่อใจ
คนที่รู้จักผ่าน
อินเทอร์เน็ต

chat
skype
Facebook

ข้อควรระวัง !!

!

ภัยจาก Social Network

ขอขอบคุณภาพจาก Panyapiwat Institute of Management

-
- ดาวโหลด
- ลิงค์!!
1. สังเกตก่อนคลิก ไม่ว่าจะป็นเว็บไซต์ วีดีโอ รูปภาพ ฯลฯ
  2. ใช้การพิมพ์ URL แทนการคลิก Link
  3. ไม่ควรตั้ง Password ที่ง่ายต่อการเดา เช่น 555, 1234 หรือ วัน เดือน ปี เกิด เป็นต้น
  4. ไม่ควรตั้ง Username และ Password เดียวกันทุก Account
  5. Log Out ออกจากระบบ ทุกครั้งหลังเลิกใช้งาน
  6. ติดตั้งระบบป้องกันไวรัส และหมั่นอัปเดตโปรแกรม

...วิธีป้องกัน...

ใกล้กันมากขึ้น..แต่..

ขอขอบคุณภาพจาก Panyapiwat Institute of Management

Workshop 1

• โดน tag ใน FB ทำอย่างไร??

การตั้งค่าใหม่ไล่มและการแท็ก	การตั้งค่าใหม่ไล่มและการแท็ก	การตั้งค่าใหม่ไล่มและการแท็ก	การตั้งค่าใหม่ไล่มและการแท็ก
ใครที่สามารถเห็นสิ่งต่างๆ ในใหม่ไล่มของคุณได้บ้าง	ใครบ้างที่สามารถโพสต์บนใหม่ไล่มของคุณได้?	เพื่อน	แก้ไข
	ตรวจสอบโพสต์ที่เพื่อนแท็กคุณไว้ก่อนที่โพสต์ เหล่านั้นจะปรากฏบนใหม่ไล่มของคุณหรือไม่	เปิด	แก้ไข
ใครบ้างที่สามารถเห็นสิ่ง ต่างๆ บนใหม่ไล่มของคุณได้บ้าง	ตรวจสอบสิ่งที่ผู้อื่นเห็นบนใหม่ไล่มของคุณ	ดูในมุมมองของ	
	ใครที่สามารถมองเห็นโพสต์ที่คุณถูกแท็กในใหม่ ไล่มของคุณได้บ้าง	เพื่อน	แก้ไข
	ใครที่จะสามารถมองเห็นสิ่งที่ผู้อื่นโพสต์บนใหม่ ไล่มของคุณได้บ้าง	ทุกคน	แก้ไข
ฉันจะจัดการแท็กที่ผู้คนเพิ่ม และการแนะนำแท็กได้ อย่างไร	ต้องการตรวจสอบแท็กที่ผู้อื่นแท็กโพสต์ของคุณ ก่อนที่แท็กจะปรากฏบน Facebook ใช่หรือไม่	เปิด	แก้ไข
	เมื่อคุณถูกแท็กในโพสต์ คุณต้องการเพิ่มผู้เข้าชม คนใดหากพวกเขาไม่ได้เป็นผู้เข้าชมอยู่แล้ว	เพื่อน	แก้ไข
	ใครสามารถเห็นการแนะนำแท็กเมื่อรูปภาพที่ เหมือนคุณถูกอัปโหลดได้บ้าง	ไม่อนุญาตทุกคน	แก้ไข

Workshop 2

• เจอเนื้อหาไม่เหมาะสมทำอย่างไรดี??

วิธี แจ้งรายงาน (Report)
ไปยังเจ้าหน้าที่ Facebook
อย่างถูกวิธี!
สำหรับเพจที่หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

1 เลือก
Report Page ด้านข้างของโปรไฟล์

2 เลือก
Hate speech
แปล : การพูดที่หมิ่นประมาท , ทำให้เกิดความเกลียดชัง

3 เลือก
Targets a race or ethnicity
แปล : พูดเป้าไปยัง ราชวงศ์ , ชนชาติ , มนุษชาติ หรือ เชื้อชาติ

Workshop 3

- Facebook Privacy Setting

